SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1858. **Zondag 24 October** **N°. 43.**

PARAMARIBO, 23 OCTOBER 1858.

Z. E. de Gouverneur is van zijne reis naar de *Marowijne* op den 18 dezer alhier teruggekeerd.

Te Cajenne hebben dezer dagen de jaarlijksche examens en prijsuitdeelingen, op de onderscheidene inrigtingen voor onderwijs plaats gehad. Bij die gelegenheid is o. a. door den Heer DUPIN, onderchef van het bureau van landbouw en openbaar onderwijs, de volgende rede gehouden, welke wij aan de *Feuille de la Guyane Française* van den 2 dezer ontleenen:

WAARDE KWEEKELINGEN,

Ten zelfden tijde in het afgeloopen jaar, geroepen om tot U het woord te voeren, sprak ik U over de voor iedereen bestaande noodzakelijkheid, om in den werkkring te blijven, in welken het der Voorzienigheid behaagd heeft hem te plaatsen. Ik wendde mij meer bijzonder tot de talrijke kinderen dezer school wier ouders op het land wonen, en drong bij hen aan om het beroep hunner ouders niet beneden zich te achten, uit hoofde zij gedurende eenige jaren op deze banken waren komen plaats nemen. Ik zeide hun dat de landbouwnijverheid de bron is van de welvaart der natien.

Heden, waarde Kweekelingen, kom ik U spreken over den *arbeid*, en ik zal niet langwijlig zijn. Ik weet hoe ongeduldig gij zijt om de belooningen te ontvangen, welke uw ijver en uwe vorderingen U verworven hebben. Vergunt mij uwe aandacht voor eenige oogenblikken in te roepen; ik zal mijn onderwerp zoo veel mogelijk verkorten, of, beter gezegd, ik zal het zamenvatten in eenige beschouwingen, welke mij geschikt zijn voorgekomen ter uwer kennis gebragt te worden.

De arbeid is de hefboom der menschelijke magt: hij is de bron van alle voortbrenging; hij is eene belasting, die ieder onzer op zich neemt jegens de maatschappij, aan welke wij alles verschuldigd zijn. Van dat tijdstip af is de arbeid een pligt; nog meer: de arbeid is eene deugd, welke wij gewoon zijn slechts in buitengewone en schitterende daden te zoeken; doch zij bestaat ook in de uitvoering der meest alledaagsche handelingen.

Wat! zoude de arbeid welke die onophoudelijke moeiten aanwendt, met de minachting dezer wereld beloond voor de schatting, welke zij der maatschappij opbrengt, geene deugd zijn?

Er bestaat in den arbeid, waarde kweekelingen, een zedelijk geheim.

Een vast beroep is den mensch in de daad onmisbaar; het voorkomt de wanorde waarin het ongeduld om zich te bewegen en de onzekerheid zijner bewegingen hem dompelen zoude, het onttrekt hem aan den druk der verveling; het onderhoudt zijne vlugheid en houdt hem in zijne dwalingen tegen.

Dit geldt niet alleen de oefening der geestvermogens, maar betreft tevens den handenarbeid; dien vermoeijenden arbeid waaraan het ligchaam meer of minder deel neemt dan de geest, en meer bijzonder voor ons, de landelijke bedrijven. Weet wel, waarde Kweekelingen, dat het leven des landbouwers eene ware zedelijke opvoeding is voor hem, al de lessen benuttigt, welke het in zich behelst.

De producten die zijne pogingen beloonen, de regelmatigheid der verschijnselen waarvan hij getuige is, de prachtige tafereelen welke zich telkens aan zijne oogen vertoonen, de grootsche harmonie der schepping, welke zich om hem geheel ten toon spreidt, ziedaar de lessen die de landman uit zijnen arbeid put. Zult gij dan kunnen zeggen, waarde leerlingen, [illegible] zulke schoone lessen geeft, niet de edelste van alle bedrijven en te gelijk dat beroep is, hetwelk den mensch in zijne eigene oogen verheft? Zoo de tijd mij veroorloofde van deze gelegenheid gebruik te maken om een oogenblik van mijn onderwerp af te wijken, zoude ik mij niet bepalen om voor uwe blikken uit een wijsgeerig oogpunt, de landbouw-nijverheid te doen schitteren; ik zoude hier in al de bijzonderheden treden, geschikt om u hare verhouding tot de andere industrien, van welken aard ook, te doen kennen. Maar dit zoude het geluk dat gij ondervinden zult bij het ontvangen der belooningen, die u wachten, te lang vertragen. Nog een woord echter, over den arbeid.

De landman weet zich welligt niet altoos de lessen te verklaren, die ik u ter loops deed opmerken. Maar gij, waarde kweekelingen, gij zult een treffenden invloed daarvan ondervinden, door gebruik te maken van hetgeen gij op deze school geleerd hebt, tenzij gij u zelven door zekere vrijwillige verlaging, tot een geheel materieel bestaan, doemt.

De arbeid draagt regtstreeks bij tot onze zedelijke verbetering. De deugdzame gewoonten, welke daaruit voortvloeijen dienen om den arbeid gemakkelijker en winstgevender te doen zijn. Werp uwe blikken om u henen en gij zult de treffendste bewijzen dezer waarheid ontwaren. Het veld des deugdzamen landbouwers onderscheidt zich van allen; ik spreek van dien landman, die dagelijks met zijn zweet den grond bevochtigt, welke hem honderdvoudig teruggeeft, hetgeen hij denzelven geschonken heeft; van dien arbeider, die elken avond, blijmoedig in zijne hut terugkeert en wiens vermoeijenissen verligt worden door de gerustheid van zijn geweten.

Kortom, waarde leerlingen, de arbeid is eene deugd; maar, wanneer de arbeid de bron van algemeene welvaart wordt, is het niet eene deugd, welke daarenboven gebiedend oplegt, om hem die haar beoefent te eerbiedigen en te eeren? Deze bron van welvaart, *algemeene* durf ik zeggen, is het landbouw bedrijf, echter, wetenschappelijk uitgeoefend en zich niet [illegible] schappelijk werk gemaakt wordende. Door het godsdienstig uit te oefenen, zult gij brave, deugdzame, beminde, geëerbiedigde burgers zijn, nuttig voor het algemeen belang. En dan zult gij met VIRGILIUS zeggen:

«O fortunatos nimium sua si bona norint agricolas!»

O! al te gelukkig zou de arbeider zijn, zoo hij weet wat hij bezit.

De *Curaçaosche Courant* van 21 Aug. en 4 Sept. jl. deelt het volgende mede:

De in deze week ontvangene berigten van Sto. Domingo zijn zeer betreurenswaardig! Het land nog gebukt gaande onder den last der gevolgen van den burgeroorlog, welke weinige weken geleden opgehouden heeft te bestaan, door de overgave der stad Sto. Domingo aan de belegeraars onder Generaal Pedro Santana, is wederom in een an[illegible] der burgeroorlog gewikkeld; doch thans zal waarschijnlijk het de beurt aan Genl. Santana zijn om in die stad belegerd te worden door de troepen van Gen. José D. Valverde, President der Dominikaansche Republiek. Generaal Valverde heeft zich verklaard tegen het Manifest der inwoners van de provintiën van het Zuiden, waarbij aan Generaal Santana de uitgebreidste magt wordt gegeven om het wettige Gouvernement te herstellen, namelijk de Constitutie van 10 Februarij 1858, door het Congres te Moca gemaakt, te vernietigen en die van December 1854 wederom in werking te brengen, aangezien de eerstgenoemde vol gebreken en niet geschikt is voor den toestand, waarin de Republiek zich thans bevindt, en waarbij de stad Santiago de Caballeros tot hoofdstad der Republiek wordt verheven. Hij beweert integendeel dat de Constitutie van 1858 zeer vrijzinnig en in overeenstemming is met de belangen van het volk, aangezien in dezelve inderdaad vrijheid en veiligheid van persoon en goederen, de regtstreeksche verkiezing, de onafhankelijkheid der magten verzekerd en de doodstraf wegens staatkundige misdrijven en het uitgeven van papieren geld verboden worden. Door de Constitutie van Moca is de magt van den President der Republiek beperkt geworden, hij kan zich slechts in een zeer engen kring bewegen, en de burger, die deze magt bekleedt, zal de regten der burgers nimmer kunnen beknotten. Door deze grondwet zullen de willekeurige gevangennemingen, het verbannen de meest vreedzame en rustige burgers blootgesteld waren, ophouden.

Het verwondert hem zeer dat men thans voor is om de Constitutie van 1854 te herstellen, aangezien tijdens derzelver invoering zeer veel stemmen zich er tegen verzet hebben; men moet zich herinneren aan de volksvergaderingen van Azua, Higuey, Seybo en der stad Sto. Domingo zelve, waarin verklaard werd dat zij de vrijheid vernietigde en niets anders daarstelde dan eene regering van het zwaard.

Hij roept de bevolking der provintien van het noorden op om zich te verzetten tegen de vernietiging der Constitutie van Febru-

---

Uit Ruslands Geschiedenis.

Geene gebeurtenis heeft beslissender en diep ingrijpender invloed op het Russische Rijk gehad, dan de invall der Mongolen en hunne knellende heerschappij.—*Iwan* de Wreede, Hertog van Moscou opende het tijdvak dat de laatste hand legde aan de verlossing van het juk dier veroveraars, zijne regering was verschrikkelijk, maar niet minder vreeselijk was *Gengis-khan*, onder wien en onder wiens opvolgers de Mongoolsche scepter loodzwaar rustte op de zich in het stof krommende natiën.

Te midden van Azië, achter de glinsterende pieken van het Himalaija gebergte en de blanke toppen van den Altaï keten, verheft zich een wijd uitgestrekt *plateau*, treurige *steppen* doorsneden met rotsachtige woestijnen en bijna onafgebroken door vernielende stormen geteisterd. Dat somber oord is reeds eeuwen lang het verblijf van horden, die even woest als hun vaderland, zich op de naburige Staten nederstorten en hen verpletteren. Zij zijn de Hunnen van *Attila* en de Mongolen van *Gengis-khan*. Aan hunne gelaatstrekken, aan hun karakter herkent men den Finnischen stam, die de steppen tot het erfdeel heeft ontvangen. Gehard tegen het gebrek en het gure klimaat, geoefend in krijgsbewegingen en het opslaan en afbreken van kampen, altoos waardig om op het eerste sein op te stijgen, leefden de Mongolen in stammen verdeeld en als tot den krijg geboren. Hun moed was woest, trouweloos, zonder edelmoedigheid en geleek meer op dien van den tijger die het bloed doet vloeijen voor zijn vermaak, dan op dien van den leeuw, die slechts zijn voedsel zoekt. Hunne vorsten waren volkomen berekend tot het aanvoeren zulker onderhoorigen en bestierden dezen met een onverbreekbaren ijzeren wil. Koel van ziel, zonder het minste begrip eener oneindigheid, ontbraken hun zelfs de geringste sporen van een godsdienstig instinct. Hunne eenige godsdienst was de ruwe kracht, hun genie de verwoesting, hunne verbeeldingskracht de foltering, in één woord, zij schenen de geeselen Gods.

Door onderlinge veeten verdeeld, waren de Mongolen langen tijd buiten de mogelijkheid eenige krijgsverrigting van belang te ondernemen, toen plotselijk in de eerste jaren van de XIIIe eeuw, de zielsmagt van een enkel man al die verstrooide horden tot een enkel ligchaam vereenigde; die man was *Gengis-khan*; zijne stem vloog over de steppen en alles schaarde zich zonder weifeling onder zijne banier; de verschijning van dien man behoort tot die weinige waarvan men hier beneden geen rekenschap weet te geven en waarvan Gods almagt alleen den sleutel heeft. De geschiedenis van *Gengis-khan* is grootsch door hare wildheid. Op zijn dertiende jaar was hij ouderloos, verlaten door hen wier opperhoofd hij eenmaal zoude wezen en als een arme vlugteling zwervende van woestijn tot woestijn. Eindelijk zich aan het hoofd van eenige horden bevindende achterhaalt en verslaat hij zijn vijand bij de Blodjouna. Aan den oever van dien stroom bevond zich een woud; de overwinnaar liet het tot brandhout kappen en al zijne krijgsgevangenen in tachtig groote ketels boven de vlammen — koken. En van toen af flonkerde de ster zijner fortuin: altoos rusteloos voerde *Gengis-khan* den oorlog tot dat hij al de stammen der steppen aan zijn wil had onderworpen. Zijn magtwoord zette alles in beweging; zijn koele toorn tegen al wat buiten hem en zijne krijgers bestond, deelde zich als electrieke vonken aan allen mede. Horden, ontelbaar als het zand der zee, brulden om roof en overwinning. *Gengis-khan* wijst den weg naar China en in weinige weken is het bloed dat in de Noordelijke paovinciën vloeide, door de vlammen verteerd. Toen verdwenen de Mongolen en door hunne steppen trekkende, kwamen zij aan de grenzen van Kharismie. De Sultan van dat land zocht te vergeefs eene schuilplaats op zijn eigen bodem; gejaagd, vervolgd, nergens veilig voor den onverbiddelijken Mongool, valt hij in diens handen toen hij op het punt stond de reddende balk te bereiken die hem naar een onbewoond eiland en de Caspische zee zoude voeren, om daar te sterven als het toonbeeld van gevallen grootheid; de wreedheden der Mongolen waren verschrikkelijk; zij herschiepen het eenmaal zoo bevolkte land in eene met gebleekte menschenbeenderen bezaaide woestijn. *Gengis-khan* door zijne woede geprikkeld waande zich gezonden om het menschdom te straffen en noemde zich zelven het vleesch geworden oordeel Gods.

Vervolgens drong hij door tot in Indie, keerde terug, stroopte over geheel Azië, wendde zich op nieuw tot China, overal brandende en verwoestende, en naauwelijks een of twee zielen van honderd, het leven sparende. Een oogenblik koesterde de vreesselijke man het voornemen de geheele wereld in eene woestijn te veranderen, de steden te vernielen, de oogst en de de bosschen te verbranden en alles tot eene onmetelijke weide te maken voor zijne ontelbare ruiterspaarden: hij gaf dit plan op, maar welke grasvlakte zoude zijn rijk hebben gevormd, dat zich van het Noorden naar het Zuiden over 5400 en van het Oosten naar het Westen over 3000 mijlen uitstrekte! Hij stierf in 1226 in den ouderdom van zeventig

rij 1858, en tegen het weder in werking brengen van die van 1854, hij is verzekerd dat zij zich verzetten zal tegen de tirannie, welke door dezelve gewettigd wordt. Men kan hierin op hem rekenen.

Zijne proclamatie is uitgevaardigd in het Nationale paleis de Santiago de Caballeros den 6 Augustus 1858.

— Naar luid der jongste berigten van Sto. Domingo, zal het geschil over de nieuwe Constitutie van Februarij 1858 door het zwaard moeten beslist worden. — Den 18 Aug. vertrok de Generaal Santana uit de hoofdstad, om zich aan het hoofd van het leger te stellen; een dag te voren was de divisie generaal Antonio A. Alfau ook van daar vertrokken om het bevel over een leger afdeeling te gaan voeren. De strijd zal waarschijnlijk van korten duur zijn, want de troepen, die tegen Sto. Domingo zijn gezonden geworden, onderwerpen zich zonder te vechten aan de partij der hoofdstad.

De *Gaceta Oficial* van Sto. Domingo van den 24 Augustus jl. bevat eene officiele mededeeling, waaruit blijkt dat eene afdeeling troepen, welke door Generaal Valverde, onder bevel van den kolonel José Maria Martinez gezonden was om Maniek te veroveren, tot den vijand is overgegaan. De kolonel Martinez werd door de troepen van Cibao vermoord, om dat hij zich er tegen verzet heeft.

HET LEGGEN VAN DEN TRANS-ATLANTISCHEN TELEGRAAF-KABEL.

(*Vervolg en slot van No. 41.*)

Den volgenden morgen was het gunstiger en kon men met de brandstof spaarzamer te werk gaan, doch later stak de wind met den namiddag weder op en tegen den nacht hadden wij zulk eene hooge zee, dat men vreesde de sterkte van den kabel op eene al te zware proef gesteld te zien. Met de uiterste naauwkeurigheid moest men de rol in het oog houden, want telkens wanneer het schip door de golven werd opgeheven, was de minste vertraging in het afwinden genoeg, om een hagchelijk incident te weeg te brengen. De ingenieurs Hoar en Moore, die met den dynamometer belast waren, hielden beurtelings de wacht. hield zich goed, en vertoonde zich slechts even als eene lichtende streep op het golvenruim, om onmiddelijk daarop in de diepte te verdwijnen.

Des Zondags bleef het weder nog even ongunstig; de hemel was bezet met dikke wolken en de wind blies nog voortdurend over de onstuimige wateren. Den volgenden dag was het niets beter, en men had het alleen aan de onvermoeide zorgen van den ingenieur te danken, dat de machine een geregelden gang hield. Een paar malen bleef zij nog wel staan, maar gelukkig duurde dit niet zoo lang, dat het hinderde. Het zou ook onmogelijk geweest zijn, de rol te doen stilstaan, en ofschoon de dynamometer van tijd tot tijd 1700 teekende, stond hij toch soms ook wel beneden 1000, enkele malen zelfs op nul, en onder den vereenigden invloed zijner zwaarte en den gang van het schip liep de kabel in die oogenblikken dan ook veel sneller. Deze snelheid bedroeg evenwel over de geheele reis niet meer dan 8 knoopen per uur, in welken tijd het schip er slechts 6½ afliep; gemiddeld bedroeg de snelheid van het vaartuig 5¼ knoopen tegen 30 pCt. meer voor den kabel.

Tegen 12 ure bevonden wij ons op 52° NBr. en 19° 48' WL., zoodat wij toen de grootste helft van onzen togt reeds hadden afgelegd. In den namiddag kregen wij den Amerikaanschen driemaster *Chieftain* in het gezigt. In het eerst gaven wij daar geen acht op, maar eensklaps viel het ons in het oog, dat hij van koers veranderde en regelregt op ons aanhield. Dit laatste kon natuurlijk voor den kabel gevaarlijk worden, terwijl het even veel bezwaar in had, de *Agamemnon* van koers te doen veranderen. De *Valourous* ging daarom vooruit en loste een schot, hetwelk, nadat de *Agamemnon* dit insgelijks gedaan had, nog tweemaal herhaald werd, zonder dat de Amerikaan zich eenigzins daaraan scheen te bekreunen. Eindelijk was de *Agamemnon* wel tegen wil en dank genoodzaakt de lastige manoeuvre te maken, om den driemaster te ontwijken, die ons op slechts eenige ellen afstand passeerde. De equipage en wie de Amerikaan meer aan boord had, waren klaarblijkelijk verwonderd over onze manier van handelen en hadden er zeker niets van begrepen; althans de geheele bemanning stond ons op het dek met eene zekere verbazing aan te staren, maar naauwelijks hadden zij ontdekt, wat er gaande was, of al het volk klom naar de ra's en salueerde ons, onder het zwaaijen der vlag, met een driewerf herhaald hoezee. Hoewel nu ieder onzer den Amerikaan, wiens onkunde of nalatigheid voor ons de schroomelijkste gevolgen had kunnen hebben, verwenschte, gevoelden wij ons van onzen kant toch verpligt, om zijn saluut in behoorlijken vorm te beantwoorden.

Dingsdag morgen tegen 3 ure werden wij gewekt door het gebulder van kanon. Wij dachten niets anders dan dat het sein werd gegeven van het breken van den kabel, doch de *Valourous* druk bezig was met het geschut te lossen op eene Amerikaansche bark. Met zulk een onthaal viel natuurlijk niet den draak te steken, en de Amerikaan, ook al zonder te begrijpen waaraan hij dit te danken had, hield zich wel op een eerbiedigen afstand, doch bleef ons in het oog houden. Het was schoon weder. De zee was nog wel niet kalm, maar er viel toch reeds op het goed succes der onderneming te rekenen.

Des namiddags tegen 5 ure waren wij op de hoogte van den onderzeeschen berg, die het telegrafisch plateau van de Iersche kust scheidt, en dat wij nu lager water kregen, had natuurlijk invloed op de trekking van den kabel, waarvan der voorziening in de ongelijke diepte, nu een groot gedeelte werd afgewonden.

Des Woensdags hadden wij een heerlijken dag. Ten 12 ure bevonden wij ons op 89 mijlen van het telegraaf-station te Valentia. Tegen middernacht zagen wij de lichten aan de kust en des Donderdags morgens hadden wij de hooge rotsen, die daar aan de omstreken zulk een woest en toch tevens schilderachtig aanzien geven, voor ons. Welligt heeft nooit eene scheepsbemanning met zulk een vreugdevol gevoel den landzoom begroet. En waarlijk die landzoom was voor ons de bevestiging van den gewenschten uitslag van een der grootste en moeijelijkste plannen die ooit ontworpen waren. Daar men op onze aankomst nog niet verdacht scheen te zijn, ging de *Valourous* vooruit en naauwelijks was daar aan boord het eerste schot gelost, of de kustbewoners kwamen ons van alle kanten met hunne sloepen te gemoet. Een oogenblik later zag men het sein van de *Niagara* dat deze insgelijks behouden was overgekomen. Dit vaartuig had 1030 en de *Agamemnon* 1020 mijlen van den kabel afgewonden, zoo dat de lengte van den onderzeeschen telegraafdraad 2050 geographische mijlen bedraagt. Het eind van den kabel werd aan wal gebragt door de heeren Bright en Canning, en terwijl die op de bestemde plaats werd nedergelegd, verkondigden de salvo's van het geschut de verbinding tusschen de oude en de nieuwe wereld.

INGEZONDEN.

In onderscheidene Couranten zijn in den laatsten tijd artikelen opgenomen, waarbij omtrent het brandwezen en hetgeen daarmede in betrekking staat, verschillende wenken gegeven en opmerkingen gemaakt zijn.

Het is mij daarbij voorgekomen dat het publiek in het algemeen onbekend is met den tegenwoordigen staat van het brandwezen, en ik heb daarom pogingen in het werk gesteld om deswegens iets meer te vernemen, en door iemand hiertoe in staat gesteld, die, daar het mij voorkomt, omtrent een en ander tamelijk wel onderrigt is, ben ik het volgende te weten gekomen.

Het brandwezen of liever gezegd de brandweer, bestond vroeger in het geheel uit vier spuiten van de oude constructie, welk getal later met zes kleine spuiten is vermeerderd. — Door de zorg van den tegenwoordigen Gouverneur zijn er nu zes groote brandspuiten voorzien van perspompen, die het water ophalen en met kracht voortstuwen. Bovendien zijn er nu negen kleine spuiten, die ligt vervoerbaar en in het bijzonder geschikt zijn om bij putten en bakken gebezigd te kunnen worden, op die plaatsen, alwaar de groote spuiten, door gebrek aan genoegzaam water, niet in werking kunnen worden gebragt.

Met deze 15 brandspuiten, en daarbij behoorende 3 aanjagers, die in verschillende gedeelten der stad verdeeld zijn, kan, bij gunstige omstandigheden veel worden gedaan, maar men make zich daarom evenwel geene illusien omtrent de dienst van het brandwezen, want brand zal altijd voor deze plaats een der grootste rampen zijn, omdat, ook met den meesten ijver en bereidwaardigheid der spuitgasten, (en daarover is wezenlijk niet te klagen) er noodwendig te veel tijd moet verloren gaan, eer de spuiten afgehaald, vervoerd en in werking gebragt kunnen worden, terwijl middelerwijl het vuur de overhand reeds heeft genomen, vooral wanneer het ongeval plaats vindt, bij eene droogte gelijk die, welke wij tegenwoordig hebben. — Op dadelijke hulp van in de nabijheid zijnde personen komt het dus hoofdzakelijk aan om het vuur te blusschen, eer het zich verder kan verspreiden.

Water is natuurlijk een onmisbaar vereischte om brand tegen te gaan, en wij willen hopen dat het bestuur er toe zal kunnen komen om op eene doeltreffende wijze daarin, zoo al niet geheel, dan toch grootstendeels te voorzien. Het maken van de sluis, aan de *Keizersgracht*(?) is ondertusschen, reeds een bewijs dat dit gewigtig onderwerp, niet door het bestuur uit het oog verloren wordt.

Orde is mede een hoofdvereischte bij brand, want in die eerste oogenblikken, loopt bijna alles zamen om de orde te verstoren en dit kan bijna niet anders, wanneer een groot personeel meestal in het duistere van den nacht, van verschillende kanten bijeen moet komen. — De ingezetenen kunnen echter hunner zijds veel toebrengen om de orde, zoo spoedig doenlijk te doen heerschen, wanneer namelijk ieder, die, niet door dienstpligt of om bijzondere reden, bij den brand wezen moet, stil en bedaard te huis blijft. Men zou het niet gelooven hoeveel verwarring en belemmering veroorzaakt wordt door de nieuwsgierigen die alleen komen om een kijkje te nemen, en alhoewel de openbare magt de bevoegdheid heeft om de zoodanigen te verwijderen, zoo moet men zich evenwel niet verbeelden, dat dit in het donker zoo gemakkelijk gaat. — Er wordt op het papier zoo veel als uitvoerbaar voorgesteld, wat in de practijk ten eenemale faalt.

Een nieuw reglement op het brandwezen is, naar mij is verzekerd, reeds sedert eenigen tijd in bewerking, en zal waarschijnlijk spoedig het licht zien. Daarbij zullen de leemten, die de ervaring in het tegenwoordige werkende reglement heeft doen kennen, zooveel mogelijk worden uit den weg geruimd, en onder anderen schijnt het daarbij in de bedoeling van den Gouverneur te liggen om voorloopig reeds een half vast korpsspuitgasten te organiseren. — Dit zoude reeds aanleiding kunnen geven tot eene groote verbetering, maar meer zal de Gouverneur misschien vooreerst niet kunnen doen, daar hij met veel grond bezwaar zal maken om de Schutterij te veel te verminderen, want daaruit moet dat gedeeltelijke vaste korps voornamelijk, worden gevonden. De last van het fourneren van werklieden voor het brandwezen, zal dus op eenige ingezetenen moeten blijven rusten, doch door de daarstelling van een half [illegible] daar[illegible] van kunnen worden ontheven.

Na den laatsten brand zijn er ook reeds door het bestuur maatregelen genomen, waarbij is voorgeschreven, dat, wanneer er brand buiten zekere aangewezene grenzen ontstaat, alsdan slechts enkele brandspuiten en het brandpiket der Schutterij zich derwaarts zullen begeven, terwijl de overige brandspuiten, en dat gedeelte van de Schutterij, hetwelk het brandpiket niet heeft, op eene bepaalde plaats in de stad zullen bijeenkomen, ten einde aldaar naar omstandigheden, beschikbaar te blijven.

Het blijkt dus uit dit een en ander dat het bestuur ten opzigte van het brandwezen groote belangstelling toont en dat, bij voorkomende en heit van brand, zooveel doenlijk gepaste maatregelen zijn genomen, en middelen zijn daargesteld om het kwaad, krachtdadig tegen te gaan.

De mededeeling dezer bijzonderheden zal welligt aan velen uwer lezers niet onaangenaam

---

jaren, na meer bloed te hebben vergoten dan Rome in zijn twaalfhonderd-jarig bestaan. Zijne begrafenis was zijner waardig. Zijne overblijfselen werden naar het hart van Mongolie vervoerd en de stoet die de baar volgde, vermoordde den geheelen langen weg langs alles wat hem voorkwam, mannen, vrouwen, kinderen en zelfs de dieren." Het was, „zeiden zij" opdat niemand de treurige tijding verder zoude verbreiden. *Gengis-khan* werd boven op een berg, aan den voet van een eenzamen boom begraven. Eens, op de jagt zijnde, had hij daar uitgerust, het scheen dat hem daar eene zoete mijmering had overvallen, want opstaande had hij bevolen dat daar zijne laatste rustplaats zoude zijn. Welke vredesdroom had met hare zoete vleugelen de ziel van den vreeselijken verwoester aangeroerd!

De zonen van *Gengis-khan* voltooiden zijn werk door het binnen weinig jaren, veroveren van Azie en de helft van Europa. Niets dat met de snelheid en uitgebreidheid hunner aanvallen vergeleken kon worden. Hun front van aanval besloeg soms eene uitgebreidheid van twee duizend mijlen; terwijl hun linkervleugel een aanval deed op Japan, streed de regter tegen den Hongaarschen koning Bela(?) of daar aan de Adriatische zee. Wanneer de Mongolen eene landstreek veroverd hadden, door op verschillende punten tevens door te dringen, vernielden zij stelselmatig akkerbouw en roeiden zij de boeren uit. Wanneer de inwoners van de wallen de onheilspellende duisternis aan den horizon zagen opkomen, dan was het met hen gedaan. Uit die duisternis ontwikkelden zich ontelbare Mongoolsche ruiters, de stad werd genomen en de bewoners bijeengebragt. Dan werd er een helsch treurspel afgespeeld: in het gezigt van allen werden de rijken gemarteld, de vrouwen geschonden en vervolgens de grijsaards en kinderen vermoord. De strijdbare mannen werden voor de naastbijzijnde stad gebragt om er dag en nacht zonder verpoozing storm tegen te loopen; daarna werden ze ter dood gebragt.

Dit waren de feesten der Mongolen. *Gengis-khan* vroeg eenmaal een *Bourgoudji*, een zijner officieren, wat hij voor het grootste vermaak hield? „het is," was het antwoord, „op een fraaijen lentedag op een goed paard ter jagt te gaan en de sperwer zijn prooi te zien vatten." „Neen," sprak *Gengis-khan*, de grootste wellust is, zijn vijand te verrassen, hem voor u te doen vlugten, al wat hij bezit te verwoesten, zijn zielangst te zwelgen als degene die hem het dierbaarst zijn in tranen weg smelten en zijne vrouwen en dochters in de armen te knellen!"

Bij de minste beweging der Mongolen, sidderde de wereld. De volkeren werden van schrik verlamd, alle geestkracht verdween, de legers vloden uit een, de vorsten zochten schuilhoeken op de eilanden der zee. Men waande den laatsten der dagen nabij, men geloofde aan de overwinning van den antichrist, aan het ophanden zijn van den dag des oordeels.

De naam van *Gengis-khan* stolde het bloed in de aderen, de vrees was de magtige hefboom zijner regering en zijn rijk had zijne grondvesten op de ijzing van zijn naam.

Iwan de wreede opende dat tijdperk. Hij werd geboren terwijl een hevige storm Moskou beroerde. Hij verloor vroegtijdig zijn vader. Onder het regentschap zijner moeder betwisten de factien elkander het bestuur en het Kremlin was meermalen het tooneel van bloedige wanorde. Meer dan eenmaal zag de jeugdige *Iwan* zijne vertrouwdste vrienden uit zijne armen rukken en ondanks zijne tranen naar het schavot slepen. Meermalen wekte men hem des nachts uit zijn slaap om hem bevende getuige te doen zijn van de hevige twisten onder zijne Bojiaren, die zelden zonder bloedstorting afliepen. Door die telkens wederkeerende tooneelen, door de ijzing die ze hem verwekte haatte hij eindelijk al wie hem omringde en maakte hij zich met de wreedheid gemeenzaam. Zijne moeder stierf aan vergif en de *Schouiski's* beheerschten het hof. De wederpartij van dat geslacht hitste den Czar tegen hetzelve op. *Iwan*, naauwelijks dertien jaren oud, bezat reeds geveinsdheid genoeg om, zijn gevoel te verbergen. Hij verzocht al de Bojaren ten feest aan zijne tafel en te midden der vreugde stond hij op en verklaarde dat het tijd was de verraders te straffen. Hij wees het allereerst den magtigen *Schouiski* aan en de Bojaar was weldra door het venster geworpen en de prooi der honden.

Van het juk der Bojiaren verlost, betrad *Iwan* een loopbaan van wreedheid en verdrukking, toen zeker priester *Sylvester* genoemd, hem tot reden trachtte te brengen. Hij drong tot den Czar, verweet hem, zijne misdaden en beval hem boetedoeningen om den toorn des hemels af te wenden. Toen smolt *Iwan* in tranen weg en wendde zijne jeugdige stappen naar het pad der deugd. Hij nam *Sylvester* tot biechtvader en zeker jong Bojaar *Adacheff* die even vroom als talentvol was, tot bestuurder der zaken van het Rijk. De geschiedschrijvers noemen algemeen *Adacheff* als een van die als beschermenden engel tusschen den Czar en het arme, verdrukte volk stond. Gedurende dertien jaren was de Czar een geheel nieuw mensch, regtvaardig, goed en alleen verschrikkelijk voor de vijanden van Rusland. Het was een tijdperk van ongekend geluk en roem. Moskou was nooit voorspoediger en de Mongolen verloren Kazan en Astrakan.

(*Wordt vervolgd.*)

zijn, en ik verzoek UEd. daarom, dezelve in uw *Weekblad* te willen opnemen.

H.

De algemeene klagt over gebrek aan water in geval van brand is veelal de schuld van de ingezetenen zelven, als men nagaat welk eene massa regenwater alhier jaarlijks wordt vermorst, doordien vrijweg de meeste gebouwen van geene gooten voorzien zijn. Gedurende de regentijden veroorzaakt zulks een onaangenaam gekletter op de stoepen en op den grond en het water loopt maar weg; komen nu de droogtens dan heeft men dadelijk gebrek; voorzag men de gebouwen van gooten zoodat het hoogste gebouw op een lager speelde en zoo vervolgens, dan hadden de van regenbakken voorziene huizen steeds overvloed, terwijl de gebouwen alleen van putten voorzien, het daarin konden opnemen. — Dit zoude ook heilzaam voor de gezondheid zijn; immers wordt putwater voor ongezond gehouden? Buitendien zoude men alsdan minder voor ledige putten hebben te vreezen, daar deze bij regenbuijen al dadelijk tot den rand vol zouden zijn.

Daar er in deze groote droogte veel wordt gerepareerd en geschilderd, konde men in de behoefte van gooten gemakkelijk voorzien, terwijl de mindere man zich van bamboes konde voorzien.

T.

S. vraagt of het bij de bestaande onzekerheid niet in het algemeen belang noodig is, dat de van officiewege aangestelde sequesters, even als de Koloniale Ontvanger, Weesmeester, Exploicteur en Vendumeesters cautie stellen, vóór de aanvaarding hunner betrekking.

Humoristische Snippertjes.

(Uit de Portefeuille van den ouden Heer Furet.)

Door W. E. H. Winkels.

LVII.

INDRUKKEN OP MIJNE REIZEN DOOR DE VOLKPLANTING SURINAME.

Die reist, heeft twee belangrijke zaken noodig, buiten de bagaadje en eene goed voorziene beurs. — De eerste dezer zaken is een *vrolijk gemoed*, de tweede een *diep doordringenden blik*; beide mij door de natuur en, ik denk door de geslachten waaruit ik gesproten ben toebedeeld, deden mij voor mij zelven, alle geschiktheid om te reizen, hebben.

Reist men nu, om iets van het ondervondene aan anderen mede te deelen, dan zijn de twee opgenoemde *Compagnons de Voijage* volstrekt noodig en zonder hen zoude men van *Dan* naar *Ber-Seba* kunnen reizen om bij de terugkomst te zeggen: „*Ik heb niets gezien.*"

Ik heb altijd een vreesclijken *hekel* gehad aan mannen, die zoo schrikkelijk veel omslag *vóór* hunne reis maken en die immer te laat komen en nooit iets kunnen vinden wanneer zij het een of ander noodig hebben. Deze, die altijd moeijelijkheden en ontzettende wederwaardigheden ondervinden, kan men gerust rangschikken onder de klasse van Sterne's of stormvogels; de ware reiziger gaat even gemakkelijk zijn togt beginnen als dat hij vermoeid zijnde in bed duikelt.

De *fragmenten*, die ik uit mijne verschillende reisjournalen trek, noem ik *indrukken*, indrukken die het geziene en ondervondene op *mij* maakten, — welligt op sommige anderen ook en weder op eene menigte anderen niet. — Dat ligt natuurlijk geheel aan de verschillende opvattingen en de daaruit voortgesprotene gevolgtrekkingen. Nu voeg ik hier alleen nog bij, dat ik de mijne voor de *ware* beschouw en ieder die er anders over denkt, beklaag om zijne kortzigtigheid.

Mogt er nu en dan iets bijtends *humoristisch* in de uiting dier indrukken voorkomen, beschouw dat niet als eene vlaag van *miltzucht-aandoeningen* of als eene opgeborrelde bel door een slecht humeur voortgebragt, maar, voor wat zij zijn; *indrukken* van het oogenblik, tot vermaak en nut medegedeeld.

Het was een schoone dag o de 16 *September* 1858, toen hij daar in het gewaad van een klaren morgenstond gedoscht, frisch en helder aan kwam dartelen, de kleine mollige wolkjes rosverwig van kleur en met sierselen van goude randjes door de ochtend zon bestraald, dreven, opgestegen uit den schoot van Thetis over mijn hoofd, naar de Zuid Westelijke streek om na de dartelende jagt zich ter ruste te leggen op de blinkende toppen van het *Tumucumaque* gebergte, dat als een muur van graniet de grens bepaalt, die *Nederlandsch Guijana* van *Brazilië* scheidt, doch voor zijne bezitters even geheimzinnig staat te flonkeren in den tropischen zonnegloed, als eertijds het beeld te *Sais* met den sluijer van Isis omhangen.

Zoet en balsemend was mij de *atmospheer*, die in elk harer ademhalingen de verfrischte koeltjes uit den *Atlantischen Oceaan* opslurpte, gelijk de bijen de honig puren uit de geopende kelkjes der korenbloempjes.

Kalm en effen dartelden de golfjes op den waterspiegel der trotsche schoone Suriname rivier, en toen ik mijne blikken op de bonte stoffaadje wierp, die haren spiegel bedekte, trad de geheele geschiedenis van dit schoon gewest voor mijne oogen helder, maar bedroevend op.

Daar slingerde zij dan als eene reusachtige slang hare bogten en kronkels door het rijke gewest heen en herinnerde mij aan een geest des tijds, die bij elke bogt en bij elke kronkeling mij een tijdvak aanwees en mij het geschiedboek van haar bestaan opensloeg.

Daar kabbelde zij door de eerste Europeanen die op haren spiegel wiegelden, groote Coma genaamd en later om de *Surine-Indianen*, (*) wier overgeblevene en teruggedrongene stammen, zich thans nog aan de hooge boorden der *Amazone* bevinden en die men in de 16e. en 17e. eeuw langs de boorden der rivieren van dit gewest vond, *Surri, Zuri* en eindelijk *Suriname* genoemd.

Duizenden van jaren had zij de bewegingen der schepselen aan hare boorden gezien, al langzaam aan, van dat zij een korten loop naar de zee had genomen, toen de toppen der rotsige gebergten zoo onnerkbaar boven het spiegelvlak der zee uitstaken, dat de roodhuiden, wier *hieroglyphen* ongenaakbaar voor des menschenhand, in den tegenwoordigen tijd — die de rotsmuren versieren van *Uruana* en *Encaramada* teregt antwoordden, op de vraag: „hoe hebben menschenhanden, die reusachtige gewrochten ter plaatse gebragt waar zij staan? dat zulks geschied was, ten tijde van het hooge water, toen hunne vaders in *canos* op die ontzettende hoogte voeren." (†). Eeuwen speelden dus welligt met de werkingen der natuur, voor dat deze plek allengs opsteeg uit de geheimzinnige diepte, telkens strandlijnen achterlatende, die van het Oostelijke naar het Westelijke liepen als kenteekenen van de rijzing dezer wereldplekken. Hoe hooger die grond steeg, hoe langer zich de bogtige waterstraal in kronkels geslingerd, zich voortschuivelde naar den grooten oceaan — maagdelijke wouden kaatsten met *flora's* pracht versierd, hun veel gekleurd groen in des zilveren spiegel-diepte terug.

Vergeten *vrede*, onbeschaafd, maar door de natuur gebillijkt *genot*, dartelde langs hare zoomen: Woeste *indringing*, afschuwelijke *zelfzucht*, achter het huichelende mom van godsdienst en beschaving gedekt, bragten dan eens lachjes, dan eens angstkreten voort, en hare eeuwenlange kalme stilte werd verstoord, door den oorlogskreet der blanken, die zelfs den hemel zouden willen bedriegen door den roep: „*Wij brengen vrede!*" — De *Echo*, die van eeuw tot eeuw bij het zacht gemurmel der kreekjes zich verscholen had in het bloemenprieel van Flora en hoogstens zachtjes had geschertst met het gezang der vogelen kooren, of den klank verdubbeld had, dien de roodhuid op zijn rietfluit voortbragt — werd afgestooten en tot afschuwelijke herkaatsingen gewekt.

O, al spoedig verdwenen van Suriname's boorden de dartele nimphen, die in het natuurlijke verwilderde schoon hadden rondgehuppeld. — Zij zag 's menschengeest geheel doordrongen van den dorst naar goud, nieuwe werktuigen schitterden door den glans der zon beschenen in haren kabbelenden stroom terug maar ook vreemde wapenen, die in bloed de beschaving zouden prediken, kaatsten in hare golfjes weder.

Armzalige wijsheid, op eigenbelang steunende zedelijke grondbeginselen, waren de schatten die uit *Europa* naar *Amerika* werden overgevoerd, maar die zoogenaamde wijsheid en zedelijke grondbeginselen, waren zoo doorvlochten met giftige bloemen, met verdervende en afschuwelijke ondeugden, dat het geheele kalme natuurlijke levensgenot der oorspronkelijke bewoners van dit gewest verdween.

Met het afschuwelijk spel dat de mensch met de godsdienst durft drijven, om goud te zoeken en zelfgenot te voldoen, met dat spel dreef men ook hier handel, maar toen de spitsvindige redeneringen der schoolsche eenzijdigheid, schipbreuk leden op de natuurlijke gevolgtrekkingen der roodhuiden, zocht men andere middelen, om die prooi magtig te worden het vergif van opwekkende dranken, door de beschaving bereid, moest de geesten dier roodhuiden bedwelmen, zij moesten als onmagtige schapen voor hunne beulen zwichten, toen werden die ongelukkigen van de plekken beroofd, die zij zich tot woning aan de boorden der rivieren gekozen hadden, toen werden de mannen en jongelingen tot slaven gemaakt en in boeijen geklonken en de vrouwen en meisjes niet zelden tot ergere onderwerpingen gedwongen.

En de eerste kreet eener onwettige heerschappij, en de eerste gil van slavensmart verontrustte de stilte die over de wateren van de *Suriname* zweefde.

Altijd toont zij mij verandering in de beelden die zij in haren waterspiegel opvangt en terugkaatst; het mom van beschaving is reeds weggeworpen, men eischt geene veredeling meer, stoffelijk belang, levensgeluk en goud moeten de geregte belooningen zijn, voor de reis-vermoeijenissen en het verlaten van het Vaderland, en terwijl *dat* Vaderland worstelt om zijne vrijheid van geweten en geloofsbegrip, en de wereld juicht om het loon dat het volhoudend gedrag onzer vaderen eindelijk te beurt valt, drijven gelukzoekers de stille eenvoudige bewoners van dit land uit hunne woning en van af de plek die zij bebouwd hebben, en dwingen hen als slaven diezelfde gronden te bewerken om er de overwinnaars de vruchten van te zien genieten. — Zonderlinge tegenstelling!

Eenvoudig, stil en met de hoogst beschaafden der wereld gelijk, ingetogen van karakter; onderwierp zich de roodhuid aan de slaafsche diensten, die de eerste indringers van hen eischten, zij zagen in dien arbeid niet de slavernij, want de Indiaan is trotsch, maar de hulp die de witte kinderen van het licht toekwam. Zij die hunne dochters en zusters verbonden, door het woord, en verder geen ceremonieel kenden, wilden er volstrekt een vriendschaps- of vredeverbond in zien, wanneer de overwinnaars hun die afvroegen. Maar helaas! al spoedig werd hun de oogen geopend, de kleine regten die hun vergund waren krompen in, en gelijk de bloeddorstige tijger die al meer en meer naar bloed verlangt, hoe meer het lauwe vocht hem van de lippen druppelt, zoo ook eischte de gelddorstige Europeaan, hoe meer voordeelen hij genoot meer, al meer en meer voordeel.

Nu klonk over de vlakte van Surinames wateren de doodskreet en het gereutel van honderde stervende slagtoffers, velen bezweken, velen ontvlugtten en eindelijk stonden zij, in wiens ziel de vonk der vrijheid gloeijen, tegenover hunne beulen op, om nooit of immer weer de boei om den nek te voelen; zelfs voor de bebouwingen der blanke vijanden bevreesd, verdwenen zij in het diepste der wouden, hunnen grond en den naam die zij daaraan gegeven hadden, aan de indringers overlatende (§) — vele stammen vloden verre heen en keerden nimmer weder op het tooneel hunner vroegere bedrijven terug, andere stammen aan het gif der Europesche beschaving gewoon geraakt, bleven als ellendige zwervelingen om de bewoonde gedeelten der volkplanting tot heden rondzwerven, om nog altijd bedrogen en misleid te worden in de kleine takken hunner bedrijven door het afschuwelijke vuurwater der Europeanen en als getuige te strekken hoe ver de *philantropie* in het beschaafde Nederland is doorgedrongen, die, na toegestaan te hebben, dat zijne zonen op het wederregtelijkste met deze menschen handelde, hen vergeet en hen geheel in alle hunne bewegingen loslaat, terwijl zij op verre na, niet die geschiktheid voor hooge beschaving missen, in vergelijking hunner meer phijsische Afrikaansche broeders.

Zonderlinge tegenstelling!

Al weder, sla ik mijn oog op dien voortkabbelenden stroom — en ontdek een nieuw beeld des tijds. — De bosschen langs zijne oevers zie ik al meer en meer openen; de eerste indringers zijn door moeraskoortsen bezweken, of met een door bloed besmet en een door God gevloekt fortuin, naar het gure Noorden teruggekeerd, om aldaar alle de rampen en gevolgen van een ruw ongeregeld leven te verduren en te sterven. Helder klinkt de bijlslag over de golfjes — trotsche, eeuwen heugende boomen storten krakend en daverend neer, en de beweging van honderde armen en handen spiegelen zich in hare kalmte terug. Vreemde verschijningen ontdekt mijn blik; vervolgden en op elke plek der wereld teruggedrongene menschen, zie ik hier eene schuilplaats vinden voor *inquisitie* woede en priester haat, die God lasterend, in den mensch, zijn geschapen beeld durven vervolgen en dooden — het vervolgde kroost Abrahams door de nooit geprezene gastvrijheid der *Nederlanden* opgenomen, uit *Brazilië* gevlugt, toen Maurits van Nassau hun die Nederlandsche moeder hulp niet meer schenken kon, trok na kort in Gajana (Cajenne) vertoefd te hebben hier henen en vond kalmte, rust en vrijheid, bij het matig genot van levensvreugd en ongestoorde Godsdienst uitoefening. — Langs de maagdelijke wouden van dit wereldplekje, klinken de *Hijmnes* die ontsproten waren uit de dichterlijke denkbeelden welke de volken van het oude *Sinnaar* ontboezemd hadden in hun zuiver begrip van het onverbasterde *Sabiisme*, en zonderlinge overeenstemming ook nu waren het dezelfde dienaren die de oude aartsvaders aan hunnen wil cijnsbaar hadden gemaakt. — Leven en beweging, bonte bezigheid in zaken en beelden, wisselden elkander op de oppervlakte van hare wateren af. *Nederland* door *Christelijke* beginselen gedreven, om ook *Afrika's* bevolking door vrijkoop van den *dood* en door den *arbeid*, tot de allereerste trappen van beschaving te brengen, haastten zich die ongelukkigen, welke niet, gelijk de Indianen door Europeërs waren overwonnen en uit hunne bezittingen waren gedreven — vrij te koopen van een anders onherroepelijk doodvonnis en zijne kolonien in te voeren, doch vergat na den eersten pligt van menschenliefde voldaan te hebben, zich het vaderlijke voogdijschap aan te trekken om over de belangen van menschen te waken, wier kennis en vooruitgang ver beneden het verstand van een spelend zeven-jarig kind stonden! Bejammerend was dit verzuim, daar het die schepselen niet alleen als slaven aan de hoogst biedenden verkocht, maar hen in een zoo onderworpen toestand plaatste, dat de daarover heen gerolde eeuwen niet in staat zijn geweest hen door zelfsontwikkeling voor de vrijheid geschikt te maken. Zie ik nu in dit beeld, wat Surinames stroom mij afspiegelt, die verloopen eeuwen, die toestanden door een zedelijk Godsdienstig volk gewild en beschermd en den tegenwoordigen geest des tijds, dan wordt ik op nieuw gedrongen om uit te roepen; „Zonderlinge tegenstelling!"

(Het vervolg hierna.)

(*) *Zij behoorden tot de stammen der* Guaranis *of* Caraïbici *ook nog in* Brazilië *bekend onder den naam van* Sirionos *of* Cirionos, *verwant met de stammen der* Tschiriquanos *en* Siriucanos, *men vindt hen nog in de nabijheid van de provincie* Santa Cruz de la Sierra *en hun taal eigen is het Westelijk* Guarani *dialekt.*

(†) A. von Humboldt, *Natuurbeschouwingen.*

(§) *Nog vele plantaadjes dragen die toe heden toe.*

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 19den dezer, het Fr. stoomschip *le Daim*, kommandant Rivière, van Cayenne.

UITGEKLAARD.

Den 19den, het schip *Rijnbrand*, kapt. P. F. Lange, naar Amsterdam, lading: 387 vaten Suiker 531,561 pond, 5 vaten en 1 kist heele Koffij 1,503 pond, 59 balen schoone Katoen 18,985 pond, 1 baal vuile dito 295 pond, 257 pond oud Lood en 590 pond oud Koper.

VERTROKKEN.

Den 21sten, de Koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. Meijer, naar Demerarij.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Louisa Christina*, kapt. Ten Harmsen, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

*** Kapt. Homans voerende de Nd. Ambark *Arethusa*, den 16 dezer binnengekomen, meldt ons dat door hem op den 16 September ll. op 29° 20' Noorder breedte en 50° 36' Wester lengte is gezien de Nederl. brik *Stad Dordrecht* kapt. Brakke, op reis van hier naar Amsterdam.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Rijnbrand*: de WelEd. Gestr. Heer Mr. G. Meinertzhagen, Mevr. de Wed. Heilbron en dochter en de Minderjarigen E. Gravenhorst en G. Carstairs.

Met de koloniale schroefstoomboot *Parmaribo*: de Minderj. M. Benjamins.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 18den dezer, van Plant. *de Guineesche Vriendschap*, 22 a 23 vaten a 12,59 cent.

Cacao. Den 21n. van Plant. *Concordia* p. m. 17,000 pond a 21,56 cent.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 17n. tot den 23n. October 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 17den, Jacob Mozes Jessurun, weduwenaar van Ribca Jessurun, 64 jaren. — Den 18den, Johanna, dochter van Maria Johanna Samson, 10 jaren en 7 weken. — Den 19den, Opgilder, 18 jaren, Jager bij het Bataillon Jagers No. 27. — Idem, Pieter Harrevelt, 54 jaren. — Den 21sten, .. Liedke, 33 jaren, Jager bij het Bataillon Jagers No. 27. — Den 22sten, Henriette Alexandrina, dochtertje van wijlen Henriette Doortje Wolff, 1 maand en 18 dagen. — Idem, Amalia Nanette, dochtertje van Elisabeth Jacoba de Randamie, 1 jaar en 4 maanden. — Idem, Henrij Constans Them, zoon van Henriette Them, 18 jaren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij Koninklijk Besluit van den 16 Augus us jl. No. 73, is tot Officier van Gezondheid der 2de klasse bij de Militaire Geneeskundige dienst der Landmagt in West Indie bevorderd, de Officier van Gezondheid der 3e. klasse bij die dienst, A. L. A. Stock.

Bij Koninklijk Besluit van den 28 Augustus jl. No. 137, is de Heer Henry Sawyer erkend als Consul der *Vereenigde Staten van Noord Amerika*, te *Paramaribo*.

Bij Gouvernements resolutie van den 22 October No. 5, is ter voorziening in de dienst, tengevolge van het, aan het lid van het Geregtshof, Mr. G. de Meinertzhagen verleend buitenlandsch verlof, als lid van het Geregtshof gequalificeerd, de Heer Mr. B. E. Colaço Belmonte.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst.
Diverse *Fournitures* en andere *Huishoudelijke Benoodigdheden* ten dienste van het Militair Hospitaal, alwaar de modellen te bezigtigen zijn.
De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal geligt worden op Dingsdag den 26 dezer maand, des voormiddags ten 10 ure.
Paramaribo, den 20 *October* 1858.

Transport.

Den 18 October 1858. H. H. Kramer, als gemagtigde hier te lande van M. A. H. Brouwer, weduwe J. G. Kramer, zoo uit eigen hoofde, en als erfgename van wijlen haren Echtgenoot aan H. H. Kramer privé, van de Erven en de daaropstaande Gebouwen, aan de *Keizerstraat*, N. W. Lt. A No. 147 en 148, O. W. Lt. B No. 110 en 112.
Paramaribo, den 18 *October* 1858.

Over *veertien* dagen of daaromtrent, den dag nader te bepalen, zullen door den Vendumeester J. F. Favereij, publiek verkocht worden eenige oude en niet meer gebruikt wordende.
MUZIJK INSTRUMENTEN, afkomstig van het Korps Muzijk, van het Bataillon Jagers No. 27.
Paramaribo, den 18 *October* 1858.

Tegen den gewonen Interest en onder voldoende Zekerheid, bij het Wees Departement te bekomen, de som van TWINTIG DUIZEND GULDEN, aankomende diverse minderjarigen.

Marine.

De Vendumeester J. C. Gomperts, als daartoe gemagtigd zijnde door den Kapitein Luitenant ter Zee, Stations Kommandant te *Suriname*, zal op Vrijdag den 29n. October a. s., ten zijnen huize publiek aan den meestbiedenden voor afbraak verkoopen: 'S. RIJKS KANONNEERBOOT, liggende aan de *Waterzijde over de Oranjestraat*, met de daar aan boord zijnde *Mast, Zaling, twee Zwaarden, twee IJzeren Mikken, twee Trappen en Kombuis met Kasten*; benevens in kavelingen van No. 1 tot No. 37, *eenig Touwwerk, Blokken, IJzerwerk, Nachthuis met Koperen Kap, Stuurrad, eenige Vlaggen en Ledergoed*, en wat verder zal worden aangeboden. Zijnde alles *een* dag voor den verkoop, ten zijnen huize ter bezigtiging en de Kanonneerboot op de opgegevene plaats.
De Kooper van de KANONNEERBOOT zal gehouden wezen, dat dezelve *eene maand* na den verkoop gesloopt zij.
Paramaribo, den 23 *October* 1858.

ADVERTENTIëN.

Op den 19den dezer maand overleed alhier, in den ouderdom van 54 jaren, onze waarde Broeder en Vriend, de Heer PIETER HARREVELT.
Paramaribo, den 20 *October* 1858.
De Executeuren Testamentair,
C. HARREVELT.
(12553) M. L. GOEDE.

Aanbesteding

bij inschrijving, tot de levering van Diverse *Slaven-Provisien* en Plant. Benoodigdheden, gedurende de eerst volgende *zes* maanden, voor de Plantaadjen *Zorg en Hoop*, *Bleijendaal*, *Potribo* en *Hazard*.
Ingevolge lijst en voorwaarden ter *visie* liggende ten Kantore van den eersten ondergeteekende, alwaar de inschrijvings-billetten worden aangenomen en geopend op MAANDAG den 25n. dezer, des voormiddags om 10 ure, met vrijlating aan de inschrijvers om daarbij tegenwoordig te zijn.
Paramaribo, den 22 *October* 1858.
J. FROUIN qq.
(12552) W. HUMPHREIJS qq.

Aanbesteding.

Voor de Plantages *Vreeland*, *la Paix* en *Johannesburg*, worden bij inschrijving aanbesteed, mits de prijzen goedgekeurd wordende de levering, van:
Diverse Amerikaansche *WAREN*,
gedurende de eerst volgende *zes* maanden, ingevolge lijst en voorwaarden, ter lezing liggende ten kantore van den eersten ondergeteekende, alwaar de inschrijvings-billetten worden aangenomen en geopend op ZATURDAG den 30n. dezer des voormiddags om 11 ure, met vrijlating aan de inschrijvers om daarbij tegenwoordig te zijn. (12545)
Paramaribo, den 23 *October* 1858.
P. MAY qq.
H. G. ROUX qq.
H. A. TIRION qq.

12546) De Vendumeester A. SALOMONS, zal DINGSDAG e. k. verkoopen:
Provisien, Stukgoederen,
fijn GAREN DRIL enz.

[12547] Worden te huur verlangd om op plantage werkzaam te zijn: **eenige Timmerknechten**, hetzij *vrije of niet vrijen*.
P. C. MAY.

Extra *WITTE* *O. I.* en *Amerik. RIJST*, Amerikaansche Provisien geassorteerd, etc., etc.
Verkrijgbaar bij *DE VRIES & ZOON*.
(12548)

SANDTMANN & Co.

hebben ontvangen per *Louisa Christina*, Kapt. TEN HARMSEN:
Fraaije ARMBANDEN in differente kleuren, Kinder RONDE KAMMEN BANDO KAMMEN voor Dames, LANGE DUITSCHE PIJPEN enz.
Nog voorradig:
Zijde Moiré, Satijn, Witte en Zwarte **TULLE MANTILLES**, Barègekleedjes, Barège Uni, Fijn JACONET en Wit Neteldoek, Handschoenen, **Dames** Opengewerkte en Ital. **Strooboeden, *Flambards*, *Parasols* en *Parapluie's*,** Fluweel Linten, etc., etc.
Visschersgaren 3 draads.
Roodewijn in kisten en bij het dozijn, Madeira, Portwijn, Brandewijn, Rhijnwijn, dito MOUSSEUX, assort. Likeuren, Frambozen Stroop.
Vaatjes Zoutvleesch, Hamburger METWORST bij het pond.
***Cement*, enz.** (12549)

Te bekomen bij *Gebrs. CASTILHO:*

Heele tonnen ALBURGER Family Vleesch, ½ dito SMITH'S en Family VLEESCH, REUZEL in ¼, ⅛ en ⅟₁₆ tonnen,
Prime- Mess en Clear Spek,
***ZEEP* en *KAARSEN*,**
TABAK, ZOUT,
Patent en Lijn *OLIE*,
***W. P. Planken*, etc.**
Amerikaansche houten- en rietenzitting Stoelen, Amerikaansche Blinders, Zoete- en Castor Olie.
(12550)

Te bekomen bij **D. Baëza:**

In Commissie
Dakleijen 20†10, W. P. PLANKEN, *KALK*, Extra Bordeaux Wijn in vaten, damejeans en per dozijn, COGNAC, CHAMPAGNE, en andere DRANKEN, Geassorteerde *Fransche Waren* etc., etc. (12551

RIVIER-STOOMVAART DIENST.

De reizen van de »*ELIZA*" van den 2n. tot den 30n. NOVEMBER 1858, zijn bepaald als volgt:

Van *Paramaribo* naar Pl. *Munnickendam*,
den 2 des morgens 8 uur.
» 14 » » 8 »
» 24 » » 8 »

Van Pl. *Munnickendam* naar *Paramaribo*,
den 3 des morgens 7 uur.
» 15 » » 7 »
» 25 » » 7 »

Van *Paramaribo* naar Post *Sommelsdijk*,
den 5 des morgens 8 uur.
» 10 » » 8 »
» 17 » » 8 »
» 21 » » 8 »
» 29 » » 8 »

Van Post *Sommelsdijk* naar *Paramaribo*,
den 6 des morgens 9 uur.
» 11 » » 10 »
» 17 » namiddags 2 »
» 22 » morgens 8 »
» 29 » namiddags 2 »

Van *Paramaribo* naar Pl. *Canawappibo*,
den 7 des morgens 8 uur.
» 18 » » 8 »
» 27 » » 8 »

Van Pl. *Canawappibo* naar *Paramaribo*,
den 8 des morgens 7 uur.
» 19 » » 7 »
» 28 » » 7 »

Van *Paramaribo* naar Pl. *Rac à Rac*,
den 12 des morgens 8 uur.
» 30 » » 8 »

Van Pl. *Rac à Rac* naar *Paramaribo*,
den 12 des namiddags 1 uur.
» 30 » » 1 »

Paramaribo den 23 *October* 1858.
H. LYON & Co.

Een partijtje Jenever in Entrepôt, verkrijgbaar bij
N BOX & Co.

P. C. MUNRO

heeft ontvangen per »*Merkur*»,
Blaauw Linnen *Bont-Brockengoed*, *Shirting*--
Witte en Gekleurde SOKKEN—Domestic Streep—Chambrays—MEUBELBONT—Dowlas—Echt Linnen DRIL—Katoen en Militair Blaauw DRIL.
Verlakt TAFELGOED.
Per »*Henriette*» van *Curaçao*:
Elegante Mahonijhouten *Kleederenkasten*.
Op nieuw ontpakt:
Dames fantaisie, witte en gekleurde Zijden HOEDEN naar den laatsten smaak, Coburg witte Glacé Handschoenen met kwastjes—Witte en gekleurde Zijden Handschoenen—Zw. Zijden Mitainen—Corsetten—Mull en Book Muslins—Bishops Lawn—Omslagdoeken—Gekl: Laarzen, Zijden Parapluie's.
Nog in voorraad:
Panama en Strooboeden--
Extra compinche Cigaren--
INDIGO—Bristol Suikerkalk in potten—Carton TESTEN—dito 4 voets Brandstaven—Welsh Fire Bricks—Suikerlepels en Schuimers—Strijkijzers—Koolteer.
Londen Madeira—Oude Port—Roode Wijn in kisten—London Bottled Porter—Roode en groene kelders GENEVER—Extra Jamaica Rum in damejeans—Pickles—Durham Mosterd—Jams en Jellies—Salade Olie—Hockin's Seidlitz Powder—Dinneford's Fluid Magnesia—Fijn Tafel Zout—Versche Zalm en andere EETWAREN in blik.
NB. Te wachten per »*Lady Mathieson*" van *Glasgow*:
Een groot assortiment beste qualiteit **Black's en Tennent's E. I. *Pale Ale*--Londen bottled *Porter*--Lengvisch-- *Puncheons Suikerkalk*-- *TOUWWERK*.** ( )

HOLLOWAY

Zalf en Pillen.

Onzuiverheden van het bloed hebben zich vaak in walgelijke huiduitslagen, zweeren, gezwellen, klierachtige zeeren, puisten en andere uitwendige aandoeningen, opgelost. Voor al deze ellendige en gevaarlijke ziekten, is Holloway's Zalf eene wezenlijke heelende balsem. Het maakt de ziekte-verwekkende stoffen of oorzaken der ziekte in de uitwendige afscheidingen onzijdig en het verdrijft de ontsteking. De natuur doet het overige. Elk menschelijk wezen, dat de kracht der Zalf heeft beproefd, heeft er dezelfde ondervinding van. Het heeft nimmer gefaald. — Wanneer de inwendige organen alleen zijn aangedaan, zoo als in leverziekte, slechte spijsvertering en ongeregeldheden der ingewanden, brengen eenige dosis der Pillen eene zekere en duurzame verligting aan.

Deze Zalf en Pillen zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1. en *f* 3.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.